

Čemu je Molotov postal nepričakovano bojevit?

Molotov je v posebnem pismu, ki ga je poslal vsem članom Centralnega komiteta Sovjetske KP, ostro napadel nov partijski program. Svet ugiblje, čemu je to storil.

MOSKVA, ZSSR. — Na komunističnem kongresu je Hruščev začel gonjo proti "anti-partijski skupini" nekdanjih vodilnih komunistov kot so Molotov, Malenkov, Kaganovič itd. Prvi hip ni bilo jasno, čemu ta gonja proti nasprotnikom, ki jih je Hruščev že davno razgnal po deželi in izven nje in danes ne pomenijo ničesar v političnem pogledu. Preteklo sredo je prišel na dan pravi razlog jeze Nikite Hruščeva in njegovih prisklednikov.

Molotov, ki živi stalno na Dunaju in ga mnogi smatrajo za "ideološkega" voditelja "protipartijske skupine," je namreč še pred začetkom kongresa napisal vsem članom Centralnega odbora ruske komunistične stranke pismo, ki v njem ostro kritizira osnutek novega partijskega programa. Očetom programa je očital pacifizem in celo revizionizem. Postavil jih je torej v isto vrsto s Titom! To je seveda moralo zjeziti Hruščeva, saj takega očitka ni pričakoval od Molotova, ki je obenem tudi oster nasprotnik Tita.

Kaj je nagnalo Molotova na ta korak, ki je izraz izrednega poguma? Pogumen pa Molotov ni bil nikoli, zato ga je Stalin tudi prenašal. Nekateri mislijo, da je lahko pisal pismo radi tega, ker živi na Dunaju in si lahko vsak trenutek "izbere svobodo." Drugi zopet trdijo, da ga je lani ujezilo, ker je komunistično glasilo "Komunist" odbilo njegov članek o Leninu. Dobijo se pa tudi ciniki, ki trdijo, da je vse skupaj lepo prirejena igra. Toda v čem namen? In kdo naj bo končna žrtev te igre?

Vsekako je korak tovariša Molotova sprožil celo vrsto vprašanj, ki bodo dolgo mučile tiste, ki se pečajo s proučevanjem praktičnega komunizma.

M. A. Šolohov ostro napadel ruske literate

MOSKVA, ZSSR. — Znani ruski pisatelj M. A. Šolohov, ki so njegovi romani prevedeni tudi na slovenski jezik, živi navadno v svoji rojstni vasi na Donu in noče v Moskvo, dasiravno ga tja vabi sam Hruščev.

Izbran je bil za delegata na sedanjim komunistični kongres, kamor je tudi prišel. Ni pa imel političnega govora. Spravil se je na ruske literate. Obdolžil jih je, da preveč posedajo po mestih in ne poznajo naroda na deželi. Potemtakem niso našli milosti v njegovih očeh sedanjim umotvorim ruske literature. Hudo je obsodil sodobno rusko dramatiklo.

Oblačno in toplo, možnost dežja. Najvišja temperatura 72.

Novi grobovi

Andrej Kapel

Na obisku pri sinu in prijatelju v Fairport Harbor, Ohio, je zadela srčna kap 67 let starega Andreja Kapela s 1437 Sulzer Ave., Euclid, Ohio. Kmalu nato je umrl. Pogreb ima v oskrbi železov pogreb. zavod na E. 152 St.

Anthony F. Gričar

V soboto zjutraj so našli mrtvega v postelji v njegovem stanovanju 57 let starega Anthony F. Gričarja z 1210 Argonne Rd. v South Euclidu. Pokojni je bil rojen v Clevelandu in je bil zaposlen v Eaton Mfg. Co. Zapravil je ženo Velmo, roj. Champan, sinova Roya J. in Raya F., očeta Franka, brata Josepha (v Chicagu) in Louisa ter sestro Frances Močilnikar. Brat Frank in sestra Ann ter Mary so umrli pred njim. Pogreb bo v četrtek zjutraj iz Grdinovega pogrebnice na Lake Shore Blvd. v cerkev St. Margaret Mary na Belvoir Blvd. Truplo bo položeno na mrtvaški oder jutri popoldne ob 4. uri.

Kongo ima nove težave, sedaj z Gizengo!

LEOPOLDVILLE, Kongo. — Ravno isti dan, ko je postalo pravomočno premirje med zastopniki ZN in Combajem iz Kanga, so v kongoški prestolici začeli premišljevat, kaj neki se godi s podpredsednikom Gizengo. Že pred 10 dnevi je odšel v Stanleyville, da tam "uredi svoje prejemke," pa ga še zmeraj ni nazaj.

Med tem je prišla iz Stanleyville novica, da so tam nasilno vrgli z oblasti provincijalnega predsednika Menzikalo, ki je osebni sovražnik Gizenge. Politični opazovalci v Leopoldville trdijo, da vladajo med levicariji, stri notranji spori, ki utegnejo škodovati političnemu vplivu Gizenge. V Kongu nam torej ojetajo nove senzacije.

Papež Janez bolan

VATIKAN, It. — Vsi sprejemni pri papežu Janezu XXIII. so bili v petek odpuščeni, ker se sv. oče ni dobro počutil in je moral po zdravniškovi odredbi ostati v postelji.

Papež Janez XXIII. bo 25. novembra dopolnil 80 let.

Težko čakajo na novo Adenauerjevo vlado

Visoke zahteve svobodnih demokratov za vlačujočo sestavo koalicijske vlade, ki naj bi objavila nemško stališče v berlinskem sporu. — V Washingtonu težko čakajo na obisk Adenauerja.

BONN, Nem. — Nemški parlament bi moral danes pozdraviti novo koalicijsko vlado pod Adenauerjevim predstvom. Seja je bila odložena, ker se Adenauer in voditelj svobodnih demokratov dr. Mende nista mogla pobotati o sestavi vlade. Dr. Mende ni mogel spraviti Adenauerja z vlade in dela radi tega sitnosti pri vsaki malenkosti.

Sedaj na primer zahteva več vpliva na zunanjo politiko. Zato naj bi Adenauer pustil past sedanjega zunanjega ministra dr. Brentana, česar pa Adenauer ne misli storiti. Tako je nemška vlada prišla v krizo, še predno je sestavljena.

Kriza ima drugo posledico. Med Nemčijo in Ameriko vlada trenutno precejšnje nezaupanje, ker se Nemci bojijo, da bodo v Washingtonu zopet Moskvi pustili. Da ubije to nezaupanje, je hotel Adenauer takoj po konstituiranju vlade iti v Washington na razgovor z Kennedyem. Njegova pot v Washington se je sedaj nepričakovano zavlekla, kar je tudi vzrok, da so zastala vsa pogajanja tako med zavezniki kot med Washingtonom in Moskvo.

Odvelnik — ropar?

CLEVELAND, O. — Oblasti so prijele tri osebe, ki so osumljene, da so 19. oktobra vdrl v dom dr. O. Bluma na 11530 Edgewater Drive, N.W., preteple lastnika in njegovo ženo ter odnesle raznih vrednosti za \$10.000.

Zdravnikov žena je spoznala kot enega izmed roparjev L. A. Krasnyja, odvetnika s Cleveland Heights, ki so ga prijeli v petek popoldne v njegovem uradu v mestu. Prijeli so tudi dva druga moška, ki sta sodelovala pri robu, med tem ko četrtega še iščejo.

Uspeh raket Saturn je izboljšal izgled ZDA, da dosežejo prve Luno!

CAPE CANAVERAL, Fla. —

Popolnoma uspehi preskus velikanke rakete Saturn pretekli petek je prepiral vodnike napredov za ameriški polet na Luno, da še vedno pridejo lahko tja pred Rusi, čeprav so ti trenutno pred Ameriko v pogledu prodiranja v vesolje.

Velikanska raketa, katere potisna moč je 1.300.000 funtov, se je dvignila brez vsakih težav in motenj 95 milj visoko, pa nato padla kakih 200 milj daleč od tja v ocean.

Dr. Wernher von Braun, vodja G. Marshall vesoljskega letalskega središča v Huntsvillu, Ala., je izjavil po uspelem preskusu Saturna, ki je bil izdelan pod njegovim vodstvom in po njegovi zamisli da zaviši čas človekovega poleta v vesolje le še od izdelave primernih raketnih motorjev na tekoče gorivo.

Saturn bo sposoben poslati na pot okoli Zemlje vesoljsko ladjo Apolo s tremi potniki nekako v treh letih, v petih do šestih pa na pot okoli Lune in nazaj na Zemljo. Tedaj bo njegovo potisna sila z dopolnilnimi raketa mi zvišana na tri do štiri milijone funtov. Na Luno bo ponesla prve ameriške potnike raketa Nova, ki bo imela predvidoma preko 20 milijonov funtov potisne sile in utegne biti gotova že leta 1967.

Sedaj so izjavili, da bo otok skoraj dobil novo ustavo s popolno samoupravo. Velika Britanija bo obdržala le še nadzorstvo nad financami in zunanjo politiko.

Priporočamo vedno in povsod veliko pazljivost, to ni dobro samo za druge, ampak prav tako za nas same!

NAPETOST V BERLINU JE ZAČASNO MALO POPUSTILA

Sovjetski in ameriški tanki so se umaknili z neposredne bližine prehoda skozi pregrado pri Friedrichstrasse, kjer so stali v petek in soboto s topovi naperjeni drug proti drugemu v razdalji komaj nekaj sto jardov. Težišče spora se je preneslo zopet na diplomatsko polje.

BERLIN, Nem. — V petek in soboto, ko so stali pri prehodu skozi pregrado, ki loči Zahodni Berlin od Vzhodnega pri Friedrichstrasse na eni strani sovjetski na drugi pa ameriški tanki s topovi naperjenimi drug na drugega, je napetost dosegla stopnjo, kjer bi lahko malenkost povzročila oborožen spopad. Po 16 urah so se umaknili sovjetski tanki, dobro uro za njim pa še ameriški. Prebivalstvo se je malo oddahnilo ko je videla da je neposredna nevarnost spopada minila. V soboto je ameriško letalo krožilo nad Vzhodnim Berlinom kljub komunističnim protestom, da nimajo zavezniška letala nad prestolico suverene Vzhodne Nemčije kaj iskati.

Napetost je dejansko ponehala samo trenutno. Sovjeti so umaknili svoje tanke, niso pa spremenili svojega stališča. Zunanji minister Gromiko je ameriški protest proti ustavljanju ameriških državljanzov v civilu v ameriških avtomobilih skozi pregrado v Vzhodni Berlin od strani vzhodnonemških stražarjev gladko zavrnil in protestiral v imenu svoje vlade proti "vdiranju" ameriških vojakov v Vzhodni Berlin. Ti so pretekli teden stvarno ponovno spremenili ameriške civiliste v avtomobilskih skozi pregrado pri Friedrichstrasse, ko jih je vzhodnonemška straža ob njem zadržala. Prav to je privedlo na to mesto najprej ameriške, nato pa še sovjetske tanke.

ZN pozvali ZSSR naj ne preskusi velebombe

Glavna skupščina je izglasovala zavezno resolucijo z 87 proti 11 glasom.

ZDRUŽENI NARODI, N. Y. — Glavna skupščina je po daljši razpravi v petek zvečer izglasovala z 87 proti 11 resolucijo, ki poziva Sovj. zvezo, naj ne preskusi 50-megatonske bombe. Tak preskus je napovedal Nikita Hruščev za konec tega meseca kot zaključek sedanjih vrste sovjetskih preskusov, ki je že dosegla število 24.

Novi razgovori
WASHINGTON, D. C. — Ameriški poslanik L. Thompson v Moskvi bo skušal obiskati danes ali jutri zunanjega ministra Gromika, da protestira znotaj zaradi težav, ki jih delajo vzhodnonemške straže ameriškim državljanom ob prehodih v Vzhodni Berlin. Ob tej priliki bo skušal z njim rešiti tudi spor o poletih zavezniških letal nad Berlinom.

V zahodnih prestolicah se zavedajo nevarnosti, ki jo povzroča stalno merjenje sil v Berlinu, pri tem pa so prepričani, da do vojne ne bo prišlo, ker se predsednik sovjetske vlade Hruščev zaveda, da zahodne sile ne mislijo sredi sedanjih mednarodnih napetosti.

Drugi važen razlog za varčevanje je verjetnost, da bodo sedanjim bombnikom kmalu zastareli in da bo narodna obramba dobila boljše naslednike. Ne bo jih imela že jutri, toda cela leta pa ne bo treba čakati nanje, tako trdijo strokovnjaki.

Kennedy je dalje napovedal, da želi, da bi bil prihodnji federalni proračun uravnotežen. Za politično javnost je ta izjava zanimiva, toda ne važna, ker nihče ne ve, kaj se še vse lahko zgodi do januarja, ko bo treba predložiti nov federalni proračun. Za federalne urade je pa to povelje, ki ga je treba vpoštevati. Najbolj se je izjave razveselil federalni proračunski urad, kajti bo mu močna opora v boju proti proračunskim zahtevkom posameznih federalnih tajništva in samostojnih agencij, ki že po tradiciji mislijo, da morajo dobiti vsako leto več sredstev za svoje potrebe.

Kennedy je tudi pomenil tajnik za narodno obrambo par zanimivih podatkov o naši obrambi. Rekel je, da imamo okoli 1.500 težkih medcelinskih in srednjih bombnikov, ki popolnoma zadostujejo za potrebe v začetku morebitne vojne. Opozoril je, da tudi lahki bombniki lahko dosežejo Rusijo, kajti posebna letala jim lahko med potjo dobavljajo potrebno gorivo. Še bolj značilna je v tem pogledu izjava nekega kongresnika iz južnih držav, ki je član odbora za narodno obrambo. Ta je rekel, da težki bombniki lahko nosijo tudi 50-megatonske atomske bombe, ne morda v enem komadu, ampak v dveh po 20 in enem po 10-megaton. Nedavno je tudi pomenil tajnik za narodno obrambo rekel, da imamo za vsako bombo najmanj po dve atomske glavi in gre število vse atomskih bomb v desettisoče!

Pri takem stanju naše narodne obrambe lahko verjamemo Kennedyu, da je mislil resno, ko je priporočal varčevanje

Primereno darilo za zlato poroko
CHARLES CITY, Iowa. — Primereno darilo za svojo ženo si je izmislil Mr. Webster, ki je nedavno obhajal zlato poroko. Objavil je v mestnem časopisu oglas, ki v njem poveljuje zlata leta, ki jih je preživel s svojo družico, hkrati pa dostavlja, da "ravno radi tega prevzema odgovornost za vse dolgeve, kar jih je napravila."

V Charles City sedaj živo debatirajo, ali je mož to povedati svoji ženi že pred zlato poroko, ali pa jo je hotel presenetiti. Vsekakor je njegov korak vreden posnemanja.

Iz Clevelanda in okolice

St. Clair Savings bo gradila urad na Lake Shore—

St. Clair Savings je dobila odobrenje od države za gradnjo nove podružnice na Lake Shore. Nov urad bo predvidoma odprt pred 6. oktobrom 1962. Načrt za stavbo je izdelal arhitekt Raymond A. Davies. Imela bo poleg uradov tudi dvorano s kuhinjo in vsemi pritliklinami za uporabo javnosti. Poleg nje bo prostora za parkanje preko 50 avtomobilov. St. Clair Savings ima glavni urad na 813 E. 185 St., podružnici pa na 25000 Euclid Ave. in na 6235 St. Clair Ave.

Lepo igrano —

Slovenski oder je včeraj popoldne podal res lepo Molierovega Skopuha v Slov. nar. domu na St. Clair Ave. Udeležba bi bila lahko veliko boljša.

Stalinovo truplo bo vzelo iz — mavzoleja

MOSKVA, ZSSR. — Hruščevi napadi na Stalina zaradi množičnih umorov tekom njegove vlade so nakazali, da bo truplo pokojnega diktatorja, ki leži mumificirano poleg Lenina v mavzoleju na Rdečem trgu, prenešeno s sedanjega častnega mesta.

Včeraj so mavzolej "zaradi popravil" zaprli javnosti, danes pa so prišle v javnost vesti, da je kongres sklenil Stalinovo truplo odstraniti iz Leninovega mavzoleja.

Letalska nesreča: oče in sin mrtva

CLEVELAND, O. — V petek zvečer se je 37 let stari Edward G. Wasilko s 25645 Brookdale Lane, Euclid, dvignil s svojim 10 let stari sinom Edwardom v letalu Beech Bonanza s tukajšnje Hopkins letališča.

Nekaj minut nato se je vnel motor letala in to je padlo na zemljo, pri čemer sta bila oče in sin mrtva.

Podzemeljske ulice v Londonu

Za razbremenitev uličnega prometa nameravajo v Londonu zvrzati osem predorov, ki bi v obliki osmerokrake zvezde prepregli podzemlje glavnega mesta.

Kopali bi jih več let, gradbeni stroški pa bi po podatkih ministrstva za promet nanesli okoli 150 milijonov funtov.

Zadnje vesti

BERLIN, Nem. — Napetost se je tako unesla, da so ameriške vojaške oblasti umaknile svarilo ameriškim državljanom, naj ne hodijo v Vzhodni Berlin.

BONN, Nem. — H. von Brentano, sedanjim zunanjim ministrom, je izjavil, da ne želi sodelovati v novi koalicijski vladi. S tem izgleda je odstranjena zadnja ovira za sestavo vlade krščanskih demokratov in svobodnih demokratov pod predstvom dr. K. Adenauerja.

ATENE, Gr. — Pri včerajšnjih splošnih volitvah je vlada Karamanlisa dosegla sijajno zmago. Levica je dobila veliko manj glasov kot pri preteklih volitvah.

NAROČNINA:

Za Zedinjene države:

\$14.00 na leto; \$8.00 za pol leta; \$4.50 za 3 mesece

Za Kanado in dežele izven Zed. držav:

\$16.00 na leto; \$9.00 za pol leta; \$5.00 za 3 mesece

Petkova izdaja \$4.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$14.00 per year; \$8.00 for 6 months; \$4.50 for 3 months.

Canada and Foreign Countries:

\$16.00 per year; \$9.00 for 6 months; \$5.00 for 3 months

Friday edition \$4.00 for one year

Second Class postage paid at Cleveland, Ohio

Po turških parlamentarnih volitvah

V današnji hladni vojni ima Turčija podobno važnost za Prednjo Azijo kot Nemčija za Evropo. Moskva ne more prodirati v Evropo, ako ji pri tem ne pomaga v eni ali drugi obliki Nemčija. Moskva ne more prodirati v Prednjo Azijo, ako ji pri tem ne pomaga v eni ali drugi obliki Turčija. Čuden političen razvoj je nanese, da se obe deželi nahajata pred burno politično bodočnostjo, Turčija najbrže preje kot Nemčija.

Turška republika je iste starosti kot nemška. Imela je pa to srečo, da jo je od njenega rojstva do l. 1938 vodil njen ustanovitelj Kemal Ata-Turk. Njegov cilj je bil, da napravi iz Turčije moderno republiko. Vključ v neverjetno velikemu političnemu vplivu, ki ga je mel na Turke, se mu je ta cilj posrečil le deloma. Naroda, kot je turški, ne moreš v par desetletjih prekrasiti z idejo o modernih vladavinah. Vendar je dosegel vsaj to, da sta ob njegovi smrti l. 1938 v Turčiji obstojali dve glavni stranki, republikanska in demokratska. Pomenila je nekaj le republikanska, kajti to je bila stranka Ata-Turka.

Kot dete Ata-Turkove politike je po njegovi smrti prevzela vlado v Turčiji. Vodila je deželo srečno skozi drugo svetovno vojno in vladala tudi po vojni do l. 1950. Kot vsaka stranka je tudi ona podlegla običajni politični obrabi vladajoče stranke. L. 1950 je pogorela pri volitvah, večino je dobila demokratska stranka.

Prehod od republikanskega na demokratski režim je potekel mirno, čemur so se vsi čudili. Demokratska stranka je tudi imela dober političen program in se ga je v začetku tudi držala. Ker pa ni mogla zadovoljiti vseh, je nezadovoljstvo proti njej rastlo. Proti nezadovoljstvu, ki se je razpaslo v mestih, med delavci in vojaštvom, ni nastopala z demokratskimi sredstvi, segala je po diktatorskih, kar je seveda opozicijo še bolj razburilo. Gospodarski in politični položaj se je končno tako poslabšal, da je vojaštvo napravilo lanskega maja prevrat in vzelo oblast v svoje roke. Turška republika je s tem doživela prvo politično revolucijo, odkar obstoja.

Srč revolucionarnega gibanja so bili višji častniki, največ polkovniki in nekaj generalov. V revolucijo jih je gnala v glavnem nezadovoljnost in pa bolj meglena želja, da zbrisejo s turške politike vse sence, ki jih je ustvaril režim demokratske stranke. Te želje niso izoblikovali v političen program, ki je radi tega dobil zelo primitivno obliko: pomedli bomo s korupcijo, vpeljali red in poštenost, potem bomo razpisali volitve in predali oblast izvoljenemu parlamentu, tako so utemeljili svoj revolucionarni podvig.

Tako ohlajen političen program seveda ni mogel ustvariti iz revolucionarnega vojaškega odbora strnjene akcijske skupine. V vojaškem odboru so se kmalu pokazale razpoke, najprvo med generali in polkovniki, potem med levico in desnico, končno med zmernimi generali in skrajneži med polkovniki. Vojaški režim ni torej imel pravega načrta, kako je treba vladati, ni pa imel tudi nobene politične osnove, kako naj presodi razpoloženje turškega naroda. Ker je vrgel z oblasti demokratsko stranko, je mislil, da se mora odločiti za republikansko, ni pa pri tem pomislil, ali bodo pristaši demokratov tudi šli v republikansko stranko. To je bila prva njegova velika politična napaka, kajti ni bilo prav nobenih znakov, da bi bil turški narod res tako jezen na demokrate, kot so bili revolucionarji.

Drugo napako je napravil z divjim preganjanjem demokratskih voditeljev. Res je, da demokrate niso bili ne angelji ne svetniki, ampak navadni politiki, ki jih je oblast korumpirala, le radi tega jih ni bilo treba obsojati na tako hude kazni, kot je smrtna. Ravno te obsodbe so odgnale vse tiste, ki so omahovali, kam naj se nagnejo, od republikanske stranke. Javnost je namreč vedela, da vojski protežirajo republikance, in deloma celo mislila, da so republikanci krivi smrtnih obsodb, kar pa ni res.

Srečno roko je pri vseh teh zmešnjavah imel general Gursel. Revolucionarni odbor ga je izbral za predsednika, čeprav ni bil aktiven v odločilnih urah revolucije. Odbor je potreboval generala z ugledom in to je bil in je Gursel. Spretno je plaval med raznimi strujami v revolucionarnih vojaških krogih in se tudi ni obotavljal, da izigra drugo proti drugi. Le tako je dosegel svoj cilj: parlamentne volitve. Ni pa mogel zlit vojaškega odbora v strnjeno celoto. Odbor razjedajo notranji prepripi in intrige, kar vtegne imeti za turško politiko zelo usodne posledice. Res je, da odbor mora predati oblast parlamentu in njegovim organom, toda ostal bo še zmeraj političen činitelj ravno radi posledic parlamentarnih volitev.

Volitve niso potekale tako, kot je mislila večina odbora, ki je upala da bo republikanska stranka dobila večino in prevzela vlado. Republikanci so pa dobili v parlamentu, ki šteje 450 poslancev, samo 173 sedeže. Vodi jih še zmeraj znani republikanski prvak Inoeni; pa je že zelo star,

saj je bil najožji sodelavec pokojnega Ata-Turka. Takoj za republikanci, ki uživajo zaupanje večine vojaškega odbora, pa pride stranka "pravičnosti" s 158 poslanci. Vodi jo vpokojeni general Gumuspa, ki ga je pa vpokojil revolucionarni odbor. Tako si je vojaški odbor nakopal nasprotnika, ki mu bo delal še velike skrbi. Obe ostali stranki sta dobili manj poslancev: stranka Nove Turčije 65 in republikanska kmetska stranka 54.

Potem takem bo morala biti nova turška vlada koalicijska. Turški politiki še nimajo nobene skušnje z koalicijskimi vladami. Na drugi strani se ravno obe večji stranki nočeta povezati v koalicio, vsaj tako pravita. Je razumljivo; general Gumuspa ne bo rad sedel v vladi skupaj z republikanci, ki se naslanjajo na vojaški odbor.

V turškem parlamentu bo torej dosti prilik za prave azijske intrige, ki deželi ne bodo prinesle ne miru ne reda. Edina sreča je v tem, da so se stranke pobotale o osebi predsednika republike gen. Gursela.

Ako bi hoteli označiti turški politični položaj bi lahko rekli: zmeda vlada v parlamentu, zmeda vlada v vodilnih vojaških krogih. Čudež bo, ako se bo mogla iz takega položaja razviti nova turška demokracija.

Sen. Frank Lausche proti podpiranju Titovine

WASHINGTON, D. C. — Sedanje živahno razpravljanje o tem, kdo je "kriv" in odgovoren za to, da je komunistični diktator Tito dobil toliko ameriške pomoči, kot so je bili deležni še samo najbolj zvesti in izvoljeni zavezniki in sodelavci Združenih držav, pa da je vsa ta pomoč bila bob ob steno in ni Tita niti za las odmaknila od njegovega komunističnega prepričanja, diktatorskih manir in zlasti od podpiranja svetovnih komunističnih ciljev, daje zadovoljenje senatorju Lauschetu, ki je že letos v razpravi o tej pomoči v Senatu ostro nastopil proti njej.

Senator Lausche je sploh vsa ta leta zastopal edino zdravo in pametno stališče, da naj se pomoč daje našim zaveznikom, tistim, ki branijo demokracijo in zagovarjajo v mednarodni in svetovni politiki iste cilje, kot jih branimo mi. Lausche je že letos v razpravi o tej pomoči v Senatu ostro nastopil proti njej. Senator Lausche je sploh vsa ta leta zastopal edino zdravo in pametno stališče, da naj se pomoč daje našim zaveznikom, tistim, ki branijo demokracijo in zagovarjajo v mednarodni in svetovni politiki iste cilje, kot jih branimo mi. Lausche je že letos v razpravi o tej pomoči v Senatu ostro nastopil proti njej.

Držim v rokah pismo, ki mi je prišlo iz vira, ki mu popolnoma zaupam. V tem pismu so navedene besede iz pisma, ki je bilo napisano v Jugoslaviji. Pisal je to pismo Jugoslovani in pravi med drugim tudi tole: "Čitam v naših časopisih, kako so Združene države velikodušne napram Jugoslaviji. Toda na drugi strani isti časopisi pišejo pogosto, če ne dnevno, zasmešljivo o Ameriki, jo kritizirajo in izražajo sovraštvo proti njej in proti Amerikancem. Slikajo nam jo, kot da bi bila na robu propasti. Po njihovem je Vaš, ameriški predsednik, omejen reakcionar."

Gospod predsednik! Po mojem sta ti dve vprašanji plod razdrave pravilnega mišljenja in nam kažeta, kaj državljani teh držav v resnici mislijo. Naj ponovno čitam ti dve vprašanji: "Ali res morate podpirati take prijatelje? Po kakih moralnih načelih delate to?"

Gospod predsednik, rad bi vedel odgovor na ti dve vprašanji, če bi bilo mogoče. Pa, mislim, gospod predsednik, da odgovora nimamo.

Tekom ponovne razprave o pomoči komunističnim državam se je zopet oglasil senator Lausche: "Mislim, da je treba priznati, da naše delo s komunisti ne napreduje dobro. Ne domišljam si, da bi vedel povedati vzrok. Vsekakor pa vem, da kadar prenišam o našem podpiranju komunističnih držav, sem jezen. Ne morem si razložiti tega stanja. Čemu naša pomoč državam, ki so proti nam?"

Skušajmo razmisliti kake bi bile posledice, če bi sprejeli predlog senatorja iz Connecticuta in prenehali s temi podporami. Poglejmo stvar s štirih strani. Kako vpliva naša pomoč komunistični vladi na prebivalstvo tiste države, ki to pomoč dobiva, kakó vpliva na druge vlade po svetu na splošno, kako na samo tisto komunistično vladno in končno kako na naše lastne ljudi.

Če bi jaz živel v Jugoslaviji ali na Poljskem in bi želel, da bi komunistična vlada čim prej padla, pa bi zvedel, da je dobila pomoč od Združenih držav, bi se zgabil za glavo in rekel: Kaj naj vendar to pomeni? Zaklet sovražnik Združenih držav

Če bi jaz živel v Jugoslaviji ali na Poljskem in bi želel, da bi komunistična vlada čim prej padla, pa bi zvedel, da je dobila pomoč od Združenih držav, bi se zgabil za glavo in rekel: Kaj naj vendar to pomeni? Zaklet sovražnik Združenih držav

Kaj je prijateljska država? Takole določa ta pojem United States Code: "Izraz prijateljska

dobi pomoč. Jaz, ubogi državljani, molim, da bi se nekaj zgodilo, da bi ta vlada šla po gobe, ti ji pa pomagajo! Ali hoče vlada Združenih držav, da komunistem pri nas ostane, ali pa je kaj vredno njeno govorjenje, da smatra komunistem za svetovno nadlogo?"

Kak je splošen vpliv na druge države? Recimo, da sem zastopnik vlade, ki premišluje, kako pot naj gredo. Recimo, da bi jaz bil bolj za to, da gre moja vlada s svobodnim zapadom. Recimo, da me tedaj doseže vest, da je vlada Združenih držav dala pomoč komunistični državi. Zopet bi vzrotil in se zopet vpraševal: Ali so to resni ljudje? Ali vedo, kaj delajo? Pa, če vlada Združenih držav celo daje pomoč komunistom, ali ni najbolje, da smo mi ob strani, da opazujemo in smo nevtralni?

Kako pa vpliva pomoč na tiste komunistične države same. Te uporabijo naša pomoč, da potolažijo svoje ljudi, češ saj nas celo ameriška vlada rada gleda. Istočasno pa uporabljajo svoja lastna sredstva za bojno orožje in opremo. Tega vendar ne moremo odobravati.

Končno, kako vpliva ta pomoč na naše lastne ljudi? Ko bom šel nekam v Ohio in pripovedoval ljudem, da je komunistem sedanja nevarnost za svet, da komunisti na žalost uspevajo, da vsak dan pripovedujejo, da bodo zagospodovali vsemu svetu, se mi prav lahko zgodi, da me bodo vprašali: Zakaj pa pošiljate pomoč tem državam? Kako naj odgovorim? Ne morem. Če mi kdo reče, da mi podpiramo in dajemo potuho sovražniku, ne morem odgovoriti. Kdo more? Naj se še tako zvijam, niti samega sebe ne bom prepračil.

Končno je senator odgovoril še na vprašanje, ali naj se daje pomoč nekaterim komunističnim državam, drugim pa ne, zlasti ali naj Jugoslavija dobi pomoč, Sovjetska zveza in njeni sateliti pa ne. Poudaril je, da ni mogoče nekaj malenkostnih razlik med njimi, pa vendar gre v bistvu za vlade in režime iste vrste in je zaključil: "Treba je dati vsem ali pa nikomur. Jaz sem za to, da naj naše pomoči nihče teh ne dobi."

M. K.

Glasbena Matica poda opero "Hoffmanove pripovedke"

Cleveland, O. — V navadnih okoliščinah bi bila ta vsebinska spletkasta čisto povprečna, dišeča po ljubezni in spremljajoča z občutkom; toda nihče od obeh, ne libretist Barbier ne skladatelj Offenbach nista sprejela tak načrt. Nasprotno velja danes opera "Hoffmanove pripovedke" kot globoko, simbolično delo, v katerem je naš heroj Hoffman ponovno razočaran nad življenjem, ljubezni in usodo.

Za uredništvo tega je libretist postavil našega heroja v tri romantične doživljaje (enega za vsako dejanje). V vsakem izmed treh dejanj je prikazana druga junakinja in različni odnos do ženskosti na splošno.

V prvem dejanju se Hoffman globoko zaljubi v mehanično delico Olimpijo, ki je prava lepota, talentirana, toda pravi atomat, mrzla in brezčutna kot ledenik.

V drugem dejanju je predmet njegove ljubezni Julija (Giulietta), beneška kurtizana, kateri je moški spol, posebno Hoffman, ugodna preža.

Tretja je uboga Antonija, je tično bolna, katera obožuje Hoffmana, a še bolj časti petje, katero ji slednji povzroči smrt.

V vseh treh slučajih je Hoffman popolnoma razočaran nad dogodki, ki mu kradejo tisto, česar si on najbolj želi, — ženo,

VESTI

IZ SLOVENIJE

Univ. prof. Niko Zupanič umrl

Pred nedavnim je v starosti 84 let umrl v Ljubljani dr. Niko Zupanič, profesor slovenske univerze, član Srbske akademije znanosti v Beogradu, Etnografske družbe v Parizu in mnogih drugih znanstvenih ustanov.

Pokojnik je bil po rodu iz Bele Krajine. Po gimnaziji v Novem mestu je na filozofski fakulteti dunajske univerze študiral zgodovino, zemljepis in etnologijo (narodoznanstvo) pri znamenitih učenjakih tedanje dobe Jirečku, Hirnu, Rankeju, Hoernesu, Jodlu in Penoku.

Po promociji za doktorja filozofije je odšel na enoletno entropološko prakso v München, nakar je dobil službo na sloviti Terezijanski akademiji na Dunaju. Leta 1908 je postal kustos Zgodovinsko umetnostnega muzeja v Beogradu.

Po prvi svetovni vojni je prišel v Ljubljano, kjer je dosegel leta 1923 ustanovitve slovenskega narodopisnega muzeja, čigar ravnatelj je ostal dolga leta. Na njegovo pobudo je bila ustanovljena samostojna stolica za narodopisje na univerzi v Ljubljani, na kateri je učil do svoje upokojitve leta 1957.

Zupaničeva velika zasluga je v tem, da je v času po prvi svetovni vojni, ko je na mnogih področjih znanosti bilo treba orati ledino, posebno pri ustvarjanju specializiranega izrazoslovja, stavil na razpolago svoje obširno znanje in položil temelje sodobni slovenski narodopisni znanosti. Njegovo znanstveno delo je veliko, v ospredju njegovega zanimanja pa je bil balkanski polotok in Mala Azija. V vrsti znanstvenih del je obdelal zgodovino naselitve Balkana, s posebno ljubeznijo pa je proučeval svojo ožjo domovino Belo

ki bi bila njegova, popolnoma in za vedno. V vseh treh dejanjih je Hoffmanova nesreča tudi navdih nekega zlodejskega genija, ki nastopa pod tremi različnimi imeni in nošami, Koppeles, Dappertutto in dr. Mirakel. Ta je vedno navzoč, vodi Hoffmannove ljubezni s prave poti, Hoffmana samega pa v obup. Usoda se ne pojavlja kot enolična podoba, temveč kot več podob v eni sami. Dobrota in zloba, imetje nas vseh, sta neločljivi v našem življenju. V oporo tej teoriji je Offenbach prepojil partituro z notami občutljive ljubezni in živahnosti.

Naj omenim samo nekaj primerov. V uvodnem delu Hoffmannov "Kleinzach", arija v kateri vdano opisuje popačeno figuro pritlikovca na dvoru Erišenacha. V prvem dejanju slišimo dvigajočo se, krhko kolorno arijo mlade Olimpije. Drugo dejanje se suče okrog prijubljene beneške pesmi "Barbarole" in vključuje baritonsko arijo Dappertutta, verjetno eno najlepših celotnega repertoarja. Tretje dejanje vsebuje cel zaklad melodij, če bi eno izbrali, bi delali drugim krivico.

Opera "Hoffmanove pripovedke" je v celoti mogočna razvrstitev napevov, katerih čustvene ubranosti se ne moremo ubraniti.

Opera "Hoffmanove pripovedke" poda Glasbena Matica v nedeljo, 5. novembra ob 3:30 popoldne v slovenskem avditoriju na St. Clair Ave. Pod vodstvom Antona Šublja bomo slišali najboljši soliste in zbor. Igral bo simfoničen orkester. Ne zamudimo te prilike, slišati to nenavadno opero.

Vstopnice se dobe v slaščičarni Oražem v S. N. D. pri A. Šublju, istotam in če pokličete EX 1-8638 ali pri pevcih.

E. Safred.

krajino. Temeljnega značaja je njegova razprava v francoščini o prvih prebivalcih južnoslovenskih dežel (Les premiers habitants des pays yougoslaves), ki je bistveno popravila naziranja o tem vprašanju v mednarodnem znanstvenem svetu. Neutrudljivo je delal do zadnjega in za mednarodni kongres bizantologov, ki je te dni zboroval v O-hridu pod predsedstvom monakovskega univerzitetnega profesorja Delmerja so prebrali Zupaničevo zadnjo znanstveno razpravo.

Ljubljanski profesor predstojnik fizikalnega instituta v Ameriki

Za šefa fizikalnega laboratorija Camillie Dreyfuss v sestavi velikega ameriškega raziskovalnega instituta Research Triangle Institute v Durhamu v Združenih državah je bil imenovan dr. Anton Peterlin, slovenski znanstvenik, ki je bil dosegel doktorat v Berlinu ter je nato zasedel stolico za fiziko na univerzi v Ljubljani. Tam se je posvetil raziskovanju reoloških in optičnih lastnosti tekočin in polimernih raztopin ter si pridobil svetovni sloves.

Po vojni se je pa v mednarodnih znanstvenih krogih uveljavil s svojimi izsledki na področju atomske fizike. Večkrat je bil povabljen kot predavatelj na mednarodne kongrese tako v Združene države kot v Sovjetsko zvezo. Nekaj časa je bil član jugoslovanske državne atomske komisije, toda pred leti je iz nje bil izločen zaradi nesoglasij z ostalimi člani. Nato je sprejel vabilo na Tehnično visoko šolo v Münchnu, kjer je bil predstojnik fizikalnega instituta.

Uspeh slovenskega skladatelja v Trstu

Mladi slovenski tržaški skladatelj Pavle Merku je dosegel lep uspeh, ko je tržaški filharmonični orkester na svojem otvoritvenem koncertu jesenske simfonične sezone izvedel njegovo sladko za klarinet in orkester. Tržaški kritiki so Merkuja ocenili za izobražen talent, ki je nagnjen k redkim zvočnim kombinacijam, nenačudenju, ki pronic skozi občutenost, na katero so vplivali mnogi duševni vplivi sodobnega izraza. Ves tisk poudarja tudi, da je Merkujev skladateljstvo naklonilo Merkujevi skladbi.

Čudovita hitrost

Neki I. Prešeren se v Ljubljanskem Delu pritožuje nad počasnostjo gradnje v Sloveniji. Povprečna doba gradnje je 20 mesecev, niso pa redke stavbe, ki jih gradijo po tri leta in celo več (zlasti stolnice). Da pri taki naglici pozabijo v celoti stolpnici s 40 stanzami na straniščih, kot se je dogodilo menda v znamenem Savskem naselju v Ljubljani, res ni čudno!

Litostroj — komaj kaj boljša "kovačnica"

V Ljubljani se zelo radi postavljajo s tovarno LITOSTROJ, ki so jo zgradili v času komunistične oblasti po drugi svetovni vojni. Neki rojak, ki je prišel po poslu na obisk v Združene države in si ogledal nekaj tukajšnjih tovarn z modernimi stroji in napravami za avtomacijo, je v slabem trenutku razočarano priznal tukajšnjemu rojaku, ki ga je pri ogledu spremljal: "Če vidiš vse to, potem je Ljubljanski LITOSTROJ res komaj kaj več kot navadna kovačnica!"

Je že tako: Kdo bi zameril onemu, ki se navdušuje nad svetlobo petrolejke, če se ni videl elektrike, kdo bi zameril onemu, ki govori ves navdušen o biciklu, če se ni nikdar videl avtomobila, kaj šele letala!

IVAN PREGELJ:

Bogovec Jernej

Ko je hotelo solnce vziti, je deklica umrla. Sredi med zarjajo dne in mrakom noči . . .

Predikant je razgrnil perilo kraj postelje ob nogah svoje mrtve hčere. Drogen, posnel, strahotno spačen otroški obraz je pogledal vanj, da je krčevito vrgel perilo čezenj. Streslo ga je v dno duše:

"Carnalis saeculi proles diabolica!"

Potem pa se je bogovec kakor predramil in je oživel prečudno, kakor da se je po dolgem oddahnil. "Duhovina je minula," je verjel. Ni čutil ne žalosti ne groze, mirno, skoraj vsakdanje, a sovražno je mislil in občutil o mladi brdski gospe:

"Jezabela, Judita Strmol-ska! Kadar vse to izveš, me boš s hlinjenimi solzami v obraz pomilovala. Jaz pa ti rečem, Jezabela, da boš grše in strahotneje rodila. Tvojemu zarodu bo ime Antikrist."

Ko je zapustil mrtvo hčer, je mislil mirno in vpraševal:

"Duhovina je minula. Gertruda spi. Kam pojdem z Brda?"

4.

Tisto uro se je zbudil Erazem Wassermannov in je videl, da je dan. Iz sosedne sobe je slišal očetov in bratov pogovor. Adam Wassermannov je pripovedoval očetu, kako je ljubeznivo ga je bil sprejel župnik Kristof Treiber, kako ga je pogostil in obdaril z denarjem in še s knjigo velikega narjema.

Erazma: Purgatio adversus epistolam non sobriam Martini Lutheri. Na glas je bral iz knjige in se smejal. Wassermannov lutrovski sin pa je z zobmi škripal. Ko se je spomnil svoje žalostne poti ponoči, mu je postalo še bridkeje. Že je čutil, da bi se moral poročiti s pesmijo o papežniku v Kranju, pa je naglo poslušnil.

Kaj je pripovedoval brat? O komisarijih, o Harrerju, o škofljem crožniku, ki bo kmetiško vojsko zbral proti evangelijskim, o Knaflju, o njegovem sinu. Erazem je zadržal sapo, da bi vse čul.

"Že pred meseci bi se bil moral vrniti k očetu na Brdo," je pripovedoval Adam. "Sam regens nam je povedal. Pa ga je v Gradci božja previdnost vrgla kakor Savla sredi poti. V hudi vročnici so ga našli na cesti, pa prav po naključju je prišel našim očetom v hišo, da so mu stregli v bolezn. Pa kakor našemu svetlemu vladiki gospodu Tomažu . . ."

"Apostolus vere christianus," je menil oče, "umel bo tem laže mojo zmo." "Da, kakor škofu se je zgodilo tudi mlademu Knaflju," je nadaljeval Adam, "v tegobi je bral in še Lombarda so mu dali, pa je videl in verjel in prosil, da bi smel ostati v samostanu."

"Porro tracta. Ali so ga vzeli?" "Vzeli," je dopovedoval sin in umolknil.

"Če se ni le potuhnil," je menil oče in pristavil: "Tomaž sem. Škoflji pa in tvoji novi menihi, to se pravi tvoji častiti očetje redniki, so dokaj rahloverni. Sicut vixit ita moriuit, pravim jaz; lisjak ne sleče svoje sle in kdor za križ ni maral za živih dni, bo tudi umrl ko živina. Sine lux et crux."

Sin se je vedro nasmejalo: "Za našega Erazma bo Vasa latinščina dobra, le vtepite mu jo v glavo."

"Vtepel mu bom kaj hujšega," je menil oče in vprašal: "Ali ti ga je častiti gospod župnik kaj omenil?"

"Nič," je odvrnil sin.

"Ob službo bom zaradi ne-godnega," je potožil oče. Sin je povedal, da hoče župnik še enkrat zlepa poskusiti s predikantom na Brdu.

"Pisal mu bo."

"Pusti naj ga! Ali se mu smili?" je pripomnil oče nezadovoljno. "V vozo z razločeni-kom in njegovimi! Knjige sem jim pisal. Z nevhvaležnostjo so mi plačali."

"Glej," se je vnemala straš-na nejevolja v Erazmu, ki je prisluškoval, "glej ga. Ne vele zastoj, da je traditor v strasti hujši od vernih."

Oblekel se je naglo in stopil med očeta in brata in dejal rezko in prezirljivo:

"V vozo z razločnikom, sta rekla. Čujta zdaj še mene. Zares, v vozo sodita, v peklensko, in jo bosta še doživela."

"Zdaj ga naučite svoje latinščine," je menil vedro mlajši brat proti očetu, ki je brez moči obsedel v stolu in so mu solze napolnile oči. Proseče je dvignil roke k upornemu sinu in zaprosil:

"Preklet si, saj vidim. Pa daj, še to naredi! Tu sem, na mestu me ubij, da se bo vsaj videlo, kakšnega sina sem imel. Ubij me, ubij!"

"Ne vpijte," se je pomirjal sin, "vse norški ste."

Zaničljivo se je obrnil od očeta k bratu in vprašal:

"Ali je res, kar si pravil o Knafljevem?"

"Pojdi v Gradec, če ga poznaš; prepričaj se boš, ali je res," je odvrnil brat.

Erazem je nemo iskal po sobi z očmi, potem je vzel pokrivalo in stopil na ulico.

V cerkvenih vratih Wassermannov nasproti je stal Tilen Čatuljica. Ves obraz mu je gorel od sreče. V sanjah je imel svoje videnje. Roženvenška Mati božja je bila stopila z oltarja. Njena svilena krila so šumela, zlato nakitje je brnelo na njej. Pa je prišla k Tilnu in rekla sladko, dobrotno, da mu bo dala vso slast nebeskega veselja, če ji bo pridno služil, na otroka malega Jezusa popazil, ko bo sama morala na daljno rajžo na turško mejo tolažit in krepit uboge, zapuščene kristjane. V Tilnu se je oglašala strašna pesem veselja. Nobene ni znal, da bi v njej svojo radost zapel. Če bi bil mogel, bi bil morda pel s pesmijo predikantovo:

"Močna kakor smrt je ljubezen, zvesta kakor grob je ljubezen. Ljubezen je ogenj. Vse vode sveta je ne pogase."

Tilen je verjel, da bo služil verno. Ta trenutek je hotel v roženvenško cerkev, da svojo zvestobo sporoči nebeski Gospo v svilih krilih in zlatem nakitju. Pa ga je prestregel mladi cerkovnik Pero, da bo moral z župnikovim pismom na Brdo. Župnik Treiber je bil v rani uri napisal predikantu Knaflju pismo, kakor ga je premislil zvečer.

"Prijatelj," je pisal. "Star si, bolehen. Spreglej! Od danes nisi več samo Bogu zoprnik, temveč cesarju. Bog zanaša, cesarski tudi. Tistemu, ki bo sam prišel in obžaloval."

Erazem Wassermannov pa je stal še vedno neodločeno pred vrati očetne hiše. Tedaj je začutil, da se ga je nekdo dotaknil za prste na desni roki. Zagledal je Snedčovo Agato z vedrim, samo rahlo užaljenim licem ob sebi. Vpraševaje je očitala:

"Pozno si se vrnil sinoči. Ali imaš drugje ljubico?"

"Imam jo," je rekel trpko, "saj veš zanjjo."

"Na Brdu, Gertrudo?"

(Dalje prihodnjic)

NOVEMBER						
Sa	Mo	Tu	We	Th	Fr	Sa
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30		

KOLEDAR društvenih prireditev

NOVEMBER

5.—**Glasbena Matica** priredi opero "Hoffmannove pripovedke" v SND na St. Clair Ave. ob 3:30 pop.

5.—**Društvo Slov. dom št. 6 SDZ** priredi banket v proslavo 50-letnice obstoja. Začetek ob petih popoldne.

11.—**Korotan** priredi izredni koncert ob 10-letnici svojega obstoja v šolski dvorani pri sv. Vidu, začetek ob 7:30 zvečer.

12.—**Podružnica št. 50 SZZ** praznuje 30-letnico obstoja z obedom in plesom v SND na 20713 Recher Ave. Začetek ob treh pop.

18.—**Štajerski klub** priredi martinovanje za svoje člane in njihove prijatelje. Prireditev bo v Baragovem domu.

19.—**Prosveta Baragovega doma** priredi prosvetni večer. Govoril bo g. Jože Grdina o Poljski, Češki, Avstriji in Španiji ter kazal slike iz omenjenih dežel in Rusije. Začetek ob 3:30.

25.—**Direktorij Baragovega do-**

ma priredi zabavni večer ob priložnosti otvoritve novih prostorov v Domu.

26.—**Pevski zbor SLOVAN** poda

26.—**Slovenski oder** poda v dvorani pri Sv. Vidu ob 3:30 popoldne dramo "Prva legija".

DECEMBER

12.—**Slov. šola v Collinwoodu** poda celotno Miklavžovo opero v Slov. domu na Holmes Ave.

31.—**Slovenski dom na 6818 Denison Ave.** priredi SILVESTROVANJE v svojih prostorih.

31.—**Direktorij Baragovega do-**

ma priredi silvestrovanje.

JANUAR

14.—**Prosveta Baragovega doma** priredi ob sodelovanju slovenskih narodnostnih skupin v veliki dvorani pri Sv. Vidu popoldan narodnih plesov in pesmi. Začetek ob 3:30.

FEBRUAR

25.—**Pevski zbor JADRAN** priredi v SDD na Waterloo Rd. koncert. Začetek ob 3:30.

Albina Cermak o potrebi načrta gradnje stanovanj

Cleveland, O. — Republikanski kandidat za župana Clevelanda gđ. Albina Cermak po rodu Čehinja, zatrjuje, da je Cleveland pred obsežno gradnjo novih stanovanjskih poslopjij in obnovo raznih stanovanj predelov mesta.

Ona trdi, da je treba to delo opravljati načrtno, če hočemo, da bo izvršeno kot treba in ne bo Cleveland zaostal za drugimi vlemesti dežele.

1. Rada bi dognala, koliko sve-

ta je še na razpolago na mestnem področju za gradnjo stanovanjskih hiš.

2. Kako naj bi razpoložljiv svet razdelili na ehostanovanjske, dvostanovanjske in večstanovanjske hiše, oziroma bloke.

3. Koliko razpadajočih predelov bo očiščenih in na razpolago za gradnjo.

Po njenih podatkih ima mesto zapiske in načrte o stanju stanovanj v mestu, da pa so ti zaradi nagle rasti pomankljivi in jih je treba izpopolniti. Pravi, da se ji graditelji domov čudijo, če jih vpraša glede bodočnosti gradnje stanovanj v Clevelandu. Po njihovem mnenju s čim takim skoro ni računati, večina novih domov bo zgrajena izven mesta, na njegovem robu in v bolj oddaljenih predmestjih.

Če torej hočemo, da bo Cleveland zaživel, da bo dobil potrebne nove domove, je potrebno, da izdelamo točne načrte in jih damo graditeljem na razpolago, da bodo vedeli, kake možnosti obstoje za njihovo delo.

F. L.

Novo poslopje za mesno prometno sodišče hočejo

Cleveland, O. — Na skupnem sestanku mestnega sveta, mestne administracije in mestnega sodišča so začeli kampanjo za odobritev bondov za gradnjo poslopja za mestno prometno sodišče.

Predlog za izdajo takih bondov bo na volivnici 6. novembra pod št. 10.

Skozi mestno prometno sodišče gre na leto okoli 125.000 oseb ali celo več. To ima sedaj svoje skromne prostore na Paine Ave., ki pa ne odgovarjajo potrebam, niti so primerni času in mestu kot je Cleveland.

Prostor za novo stavbo še ni izbran, predloženo je področje v okolici St. Vincent Charity bolnišnice na E. 22. St. ali pa področje na E. 21. St. in Payne Ave.

V kampanjskem odboru so: sodnik Louis Petrash, Mrs. Paul J. Gnau, Sanford Curtiss, Chas. P. Hollis, Edward Braverman, člani mestnega sveta in drugi. Urad odbora je na 910 Park Building.

Izdajo bondov podpirajo: Državljanska liga, Cleveland Automobile Club, Cleveland Bar Ass. Federation of Women's Clubs, AFL-CIO itd.

Kennedy se vrača na stara, preskušena pola

WASHINGTON, D. C. — Ko je prišel Kennedy v Belo hišo, je hotel reformirati uradovanje v federalni administraciji. Pokopal je celo vrsto odborov in komisij, obdal se je s celo armado svetovalcev in osebnih pomočnikov, reševati je hotel sam vsako važnejšo zadevo, pri čemur se je posvetoval samo s svojimi zaupniki. Kmalu se je pokazalo, da ta način uradovanja ni prikladen za sedanji sistem federalne uprave. Vodil je do nesporazumov vseh vrst, rodil pogrešno upravno in politično taktiko, dal povode za prepiranje med vodilnim uradništvom itd.

Kennedy je zato sklenil, da se vrne k starim metodam uradovanja. Odredil je, da mora vsak njegov osebni svetovalec poročati o razgovorih z njim tudi pristojnemu članu kabineta.

Kdor na primer govori z njim o zunanji politiki, mora o tem poročati tudi Rusku. Na ta način so prišli redni voditelji redne administracije nazaj do stare veljave. Kennedy se je tudi uprl pritisku, da bi uradništvo, ki je podrejeno direktno Beli hiši, povečal. Vsak predlog za

POZOR! ZNATNO ZNIZANA VOZNINA ZA OBISKOVALCE IN VSELJENCE IZ JUGOSLAVIJE

Kupite vašim dragim ali prijateljem avionsko karto za Zedinjene države, dočim se bo SWISSAIR potrudil, da bo dostavljena v stari kraj. SWISSAIR vam nudi sedaj edinstveno 17-dnevno potovanje med Ameriko in Jugoslavijo ter nazaj, katero stane \$136 manj kot sedanja cena v obe strani v ekonomskem razredu. Letite z velikim, luksuznim DC-8 avionom ameriškega izdelka, in SWISSAIR vam nudi tradicionalno švicarsko gostoljubnost na zemlji in v zraku.

SWISSAIR vam tudi nudi posebni popust do 10% na sedanje ekonomske cene vključno za emigrante, ki pridejo iz starega kraja. Te karte lahko nabavite v Ameriki in jih preko nas pošljete svoji rodbini v Jugoslavijo.

Pošetite vašega prijateljskega potniškega zastopnika in ga vprašajte, da vam proda karto za SWISSAIR. Ako želite, se lahko obrnete na najbližji urad SWISSAIR. Prihranite denar in potujte z SWISSAIR.

SWISSAIR
SWISSCARE • WORLDWIDE

Hanna Bldg., 1422 Euclid Ave.
Cleveland, Ohio, SU 1-5880

povečanja odstopi sedaj kar pristojnemu federalnemu tajništvu v oceno.

Nova ureditev plač in zaslužkov na Angleškem

LONDON, Vel. Brit. — Konservativna britanska vlada proučuje vprašanje zaslužkov in plač v narodnem gospodarstvu. V bodoče se bodo morale te odrejati v odnosu na storjeno delo in na splošno gospodarsko zmogljivost dežele.

Zakladni tajnik S. Lloyd je objavil načela, po katerih bodo plače in zaslužki v bodoče urejani tako za delavstvo v industriji in vseh drugih gospodarskih panogah kot tudi za uslužbence, javne in privatne, ter ljudi prostih poklicev.

Načrt predvideva stvarne od-

MALI OGLASI

Sobe se odda

4 sobe, moderne, vse udobno-sti, se oddajo. Kličite UT 1-3524. (212)

V najem

Pri W. 130 St., se odda 4 sobe v 2-družinski hiši, na novo dekorirano. \$65 mesečno ali pa v zameno za oskrbo šolskega otroka. CL 2-6339. (209)

Sobe se odda

Sobe se oddajo starejšima zakoncem brez otrok ali samcem. Vprašajte na 3233 W. 44 St., ali kličite WO 1-1261. (209)

Delikatesen naproday

Naprodaj je delikatesen trgovina v dobri slovenski naselbini na vzhodni strani. Stanovanje zadaj. Cena prava. Za več pojasnila kličite IV 1-6220. —(208)

Stridružinska in enodružinska

Glass Ave., čez cesto od cerkve sv. Vida, dober dohodek spredaj, in bungalow zadaj. Kličite Florence Rome, vaša slovenska prodajalka.

MAIN LINE REALTY

1191 E. 79 St.

HE 1-1881 EX 1-7976

(30 okt, 1 nov)

Soba se odda

Majhna soba v St. Clairski okolici se odda starejši, mirni ženski. Si lahko tudi kuha. Pokličite UT 1-6638. —(209)

Prijatelj's Pharmacy

SLOVENSKA LEKARNA

Prescriptions — Vitamins

First Aid Supplies

Vogal St. Clair Ave. in E. 68 St.

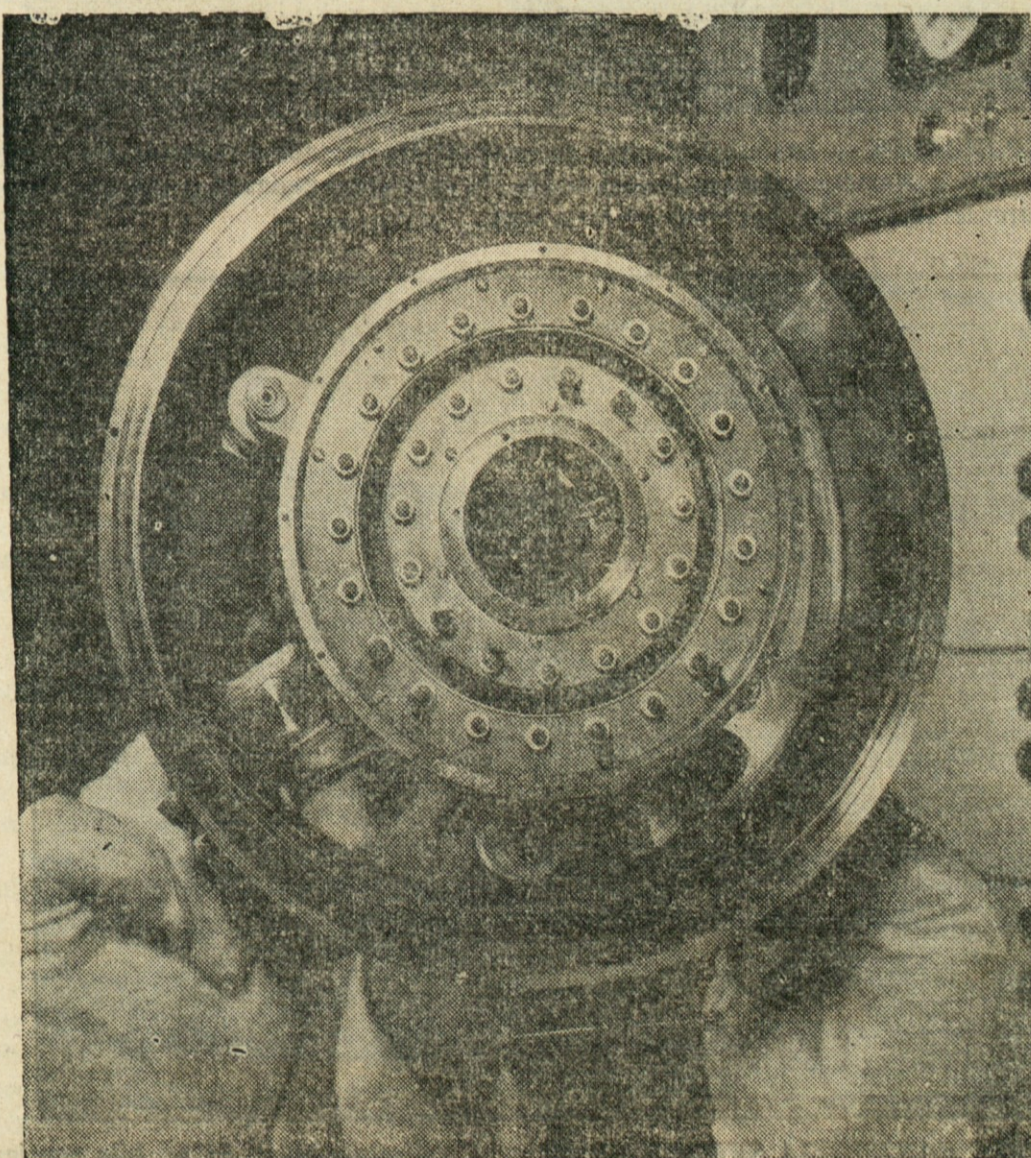
ČE HOČETE . . .

prodati ali kupiti posestvo ali trgovino, obrnite se do nas

JOS. GLOBOKAR

986 E. 74th St.

HE 1-6607

JONSKI MOTOR — Raketni motorji so obsežni in glasni, jonski motor, ki naj bi poganjal vesoljska vozila, je majhen in tih. Slika kaže model takega motorja družbe Hughes Aircraft, ki ga bodo prihodnje leto začeli preskušati.

Zalujoca

MIMI KONCILJA, hči

Cleveland, O., 30. okt. 1961.

Karel Mauser:

LJUDJE POD BIČEM

III. del.

Nato ji je narekoval odgovor v nemščini. Čisto na kratko, ker je videl, da se muči. Kalkulacija se mu zdi še vedno previsoka, toda upa, da bo sta z osebnim dogovorom stvar dovolj uredila.

— Ali naj naslovim pismo na firmo, tovariš direktor? —
— Zdi se mi boljše, da ga nasloviva osebno nanj. Walter Prank, Hochsteingasse 3, Klagenfurt. —

Zleknil se je nazaj v naslonjač in pretehtal potezo, ki jo je naredil. Jasno, pismo bo odnesel domov, toda sumničnija, če ga je bilo kaj v Lidiji, se je vendar spretno ognil. Narekoval ji je odgovor kakor za druga uradna pisma. Z osebnim pismom bo uredil še ostalo, kar v tem pismu ni mogel povedati. Previdnost v tem času je potrebna. Na vseh straneh so nastavljeni skobci in človek nikoli ne ve, kdaj stopi v past. Toliko jih je, ki oprežajo za dobrimi mesti in mečejo na mizo zasluge iz osvobodilnega boja. Toliko let v gmajni, toliko in toliko let žrtev. K sreči zmaga pri odločilnih faktorjih pamet. Direktorji brez znanja odhajajo, ker so bili direktorji le na papirju. Delo so opravliali izvežbani tajniki, toda slavnate direktorje je bilo treba vendar dobro plačevati. Plameni starih zaslug so ugašali, za zunanji svet je bilo treba dobiti zmožnih ljudi. To ga je reševalo ob vsej tej podli konkurenci.

Vendar ga je imelo, da bi Lidiji namignil, naj o pismu molči. Ustrašil se je misli. Bolj ko se vračal k stvari, ki je nejasna, bolj postaja sumljiva. — Nobene volje nimam — je rekel trpko, ko se je ujel z

njenimi očmi. — Čudno, kako more človek čez noč postati siromak. Lahko si zdaj predstavljam, kako ste se počutili vi, ko ste zvedeli za možovo usodo. —

Za hip je zaprla oči in ga nato začudeno pogledala. — Človek veliko prenese — je rekla mirno.

— Strašno veliko — je dejal. — Vendar se mi zdi, da se mi je življenje pričelo podirati. Ne morem se več zavijati nazaj kakor nekoč, ko sem prišel iz koncentracijskega taborišča. Hitro sem se znašel. Bil sem pač mlajši. —

Bobnal je s prsti po svoji pisalni mizi.

— Videti je, da vam ni nikoli dolgčas, Lidija — je rekel zamišljeno.

Zdaj je imela hladen obraz in gledala ga je kakor gleda podrejeni nadrejenega.

— Dolgčas? Mislim, da mi včasih je in da se nekoč nemara vendarle poročim, čeprav sem sprva mislila, da se ne bom več. —

— Neumno bi bilo, če bi se ne — je dejal.

Glas mu je bil skrhan, negotov kakor da so ga besede presenetile. Lidija se je sklonila nad mizo z znakami.

— Me je dopoldne kdo iskal? — je vprašal.

— Nihče — je rekla in z roko, na kateri je imela gladko srebrno zapetnico, pričela lepiti znamke na kuverte.

Vraga, kako življenje človeka prehiteva, je mislil Bregar. Človek se včasih prezgodaj zaleti in nato nima več zaledaja za umik. Pri Nataši se je zaletel. Počasi tiplje proti Prankovemu pismu in ko Lidija za hip odide v svojo sobico, porine pismo v notranji žep suknjice.

Kmalu po četrti uri je odšel. — Jutri pridem že dopoldne — je rekel. — Upam, da se mi čez noč vrne vsaj nekaj starega ravnotežja. —

Lidija ga je mirno gledala. — Ali vas lahko pokličem po telefonu, če bi prišlo kaj posebnega? —

— Se razume. Doma bom. Ko je zaprl vrata, se je obrnila proti njegovi pisalni mizi. V pepelniku je dogorevala cigareta.

CHICAGO, ILL.

CHICAGO, ILL.

REAL ESTATE FOR SALE

BY OWNER—4740 S. Ashland Ave. 2 story brick. Nice lge. store. 2nd flr. 4 offices & paneled recreation rm. Gas ht. Parking. For info. call CO. 1-0587 morn. or eves. (208)

BY OWNER—Leaving city. 2 flat in Marquette Park. 6-6. Full bsmt. 36½ ft. lot. 2 car gar., tenants heat. & pay utils. Income \$2,388 yr., expenses \$225 yr. Over 10% return on investment for \$21,500. Must sell. Make appt. LU. 5-5239, days only. (208)

ORLAND PARK — BY OWNER Colonial Ranch. 3 bdrms. Liv. rm. Natl. frpl. Din. rm. Lge. kit. Dishwasher, btl-in oven & range. 2 car. baths, shower, 2 car gar., lot 100x200. GI. 8-0928. (208)

BY owner. North End of Chicago Heights. 8 room brk. Tri-Level, built-in gar., Professionally landscaped, strm. & scrn. comb., auto. water softener, drapes, crptg., TV jacks, telephone jacks, dishwasher, washer & dryer, cor. lot. Under \$30,000. SKyline 5-4118. (208)

2-YR.-OLD brick home. 4½ rooms, 2 bedrooms. Comb. S. & S., 2 car. brk. gar. & side dr., sod in; full bsmt. Gas ht. Near schools & churches. Well kept home. By owner. Call VI 9-0756. (208)

BY OWNER — Open 1-6 p.m. daily South Shore. 6 rm. Georgian. 1½ car. tile baths. Reduced to \$27,000. 7320 Clyde. BU. 8-7158.

2 Story Brick — BY OWNER 6 room, 3 bdrms. Mod. kitchen. Tile bath. New 2 car gar. Auto. oil heating. 3 air cond. 4145 N. Troy. IN. 3-3734. (210)

HELP WANTED—FEMALE

OPPORTUNITY FOR GENERAL DUTY REGISTERED NURSES for

BRET HARTE HOSPITAL (TB and Geriatrics) in central California in Mother Lode. Starting salary \$376 per month increasing to \$433.

ALSO

(1) MEDICAL LAB TECHNICIAN for

San Joaquin General Hospital, Stockton, California

Salary to \$400 per month. 40 hour week, merit increases, liberal personnel policies. O.A. S.I. and retirement plan. 11 holidays, vacation, and sick leave benefits.

Write, wire or call HO 4-7651. Dr. Louis M. Barber Administrator

San Joaquin General Hospital Stockton, California (210)

gareta. Z odpiranjem za pisma je pritisnila ogorek, da je ugasnil. Na hitro je preletela papirje na mizi in ko je sedla nazaj k svoji mizi, so ji bile lepo zrezljane ustnice trdo stisnjene.

38

Zaveze so bile spuščene, pred posteljo je prostor od vrat mejila španska stena. Majhna nočna svetiljka, globoko zasenčena, je barvala prostor z medlo, otožno barvo.

Sicer je tudi Blaž silil, da bi šel z njo, toda Neža je imela občutek, da ga Nataša zdaj ne potrebuje. Še na pol je v nezavesti, drobci iz preteklosti bodo prihajali skoz njene ustnice, brez zveze in Blaževa navzočnost bi v prostor prinesla le še več negotovosti in muke.

— Celó noč ne morete sama vzdržati — je rekel.

— Zelo lahko. Navajena sem. In človek, ki je prestal tako težko operacijo, je podobno mrliču. Videti zdaj ženo, bi bila za vas prava muka. —

Vdal se je in zdaj je sama sedela v zelenkastem mraku. Nataša, debelo povita v povoj, je rahlo dihala, v obraz belja in ustnice samo blede črta.

Doktor Petran je odšel ob deseti. Govorila sta na hodniku, ki je bil še poln tistega starega vonja, ki ga je še tako dobro poznala.

— Bojim se, da je vendarle vse zastoj in da so rakasta vozlišča že v roki. Če je ta moja domneva pravilna — odkrito povedano, da sem skoraj prepričan, da je — potem bo v enem letu vse končano. Za direktorja Bregarja bo to strašen udarec, kajne? —

— Bog ve — je rekla medlo. — Človek čustev je, ki plivka jo. —

— Mislite? — je rekel zamišljeno.

— Stara nuna ima dober nos — je rekla veseleje.

— Še vedno je ostalo v vas nekaj sestrskega humorja — je dejal.

— Zelo malo, gospod doktor — je rekla trpko. — Vse se je strašno spremenilo. —

Nekam izgubljeno je obmolčal in se nato hitro poslovil. Gledala je za njim, ko je odhajal. Stopil se je z mrakom na koncu hodnika.

Stari, dobri doktor je pomislil. Vselej, kadar je videl, da je bolnik v smrtni nevarnosti, ji je povedal.

— Zdaj, sestra, bi bila tista zdravila, ki jih vedno ponujate, za bolnika zelo potrebna.

Vedno je govoril z neko ironijo, čeprav je vedela, da ne misli tako.

Ko se je obrnila nazaj proti sobici, so ji obstale oči nad vrati operacijske sobe. Zdelo se ji je, da je na steni še obris starega križa, ki je nekoč visel nad vhodom trpljenja. Zdaj ga ni več, samo še napis, ki ga v prvem letu svojega sestrstva ni znala razvozljati, je še vedno na steni.

Salus infirmorum, suprema lex esto.

Zdravje bolnikov bodi najvišji zakon.

Napis ji je razložil bolniški

kurat Slana, ki ga zdaj tudi ni več. Če hoče priti duhovnik v bolnico k bolniku, mora imeti dovoljenje. Posebno dovoljenje. Posebno dovoljenje za zadnjo milost.

Vrnila se je k Nataši in ko je spet sedela na stolu, je pričela loviti drobce iz svoje preteklosti. Kako iskreno in iz srca je bila privezna na te prostore, v katerih je onemelo toliko ust. In sreča tistih, ki so ozdravljeni odhajali! Kako velika je bila.

— Hvala, sestra Virgina za vso vašo prijaznost. —

Čutila je nežno ganotje. Prihajali so ljudje in odhajali, dobri in slabi, toda vsi reveži.

Vstala je, namočila vato v vodo in obrisala Natašino usta.

Če so rakasta vozlišča v roki, potem ostane samo še umiranje, Bregarju bodo povedali, Nataša ne bo nikoli zvedela.

DR. ZUPNIK

ZOBODRAVNIK

6131 St. Clair Avenue
vhod na E. 62 St.

Uradne ure: 9:30 zj. do 7 zv.

Prijava nepotrebna

Potovanje v Evropo, v Slovenijo!

Potovanja v Evropo, posebno v SLOVENIJO, so se v zadnjih letih med rojaki na splošno priljubila. Iz leta v leto odhaja več rojakov in rojakin obiskat sorodnike in si ogledat "stari kraj".

Za 1. 1962 so rezervirana mesta NA LADJI UNITED STATES: 21. aprila, 18. maja in 1. junija iz New Yorka.

Ta ladja je najhitrejša in najmodernejša! Vsi, ki so potovali z njo, so bili zelo zadovoljni!

Oni, ki žele potoovati Z LETALI, lete lahko do ZAGREBA, od tam do Ljubljane pa z busom. Rezervirana so mesta na JET-LETALIH iz New Yorka v Evropo za:

25. april, 16. in 26. maj, 8. in 16. junij, 1. in 22. julij, 20. avgust

POTNI DOKUMENTI — vse informacije brezplačno; preskrbimo potni list in vize.

Postrežba v Jugoslaviji — Urejeno je vse potrebno v dogovoru s KOMPASOM (Putnikom) za stanovanja v hotelih in pripravljeni so načrti za izlete po Sloveniji in Jugoslaviji.

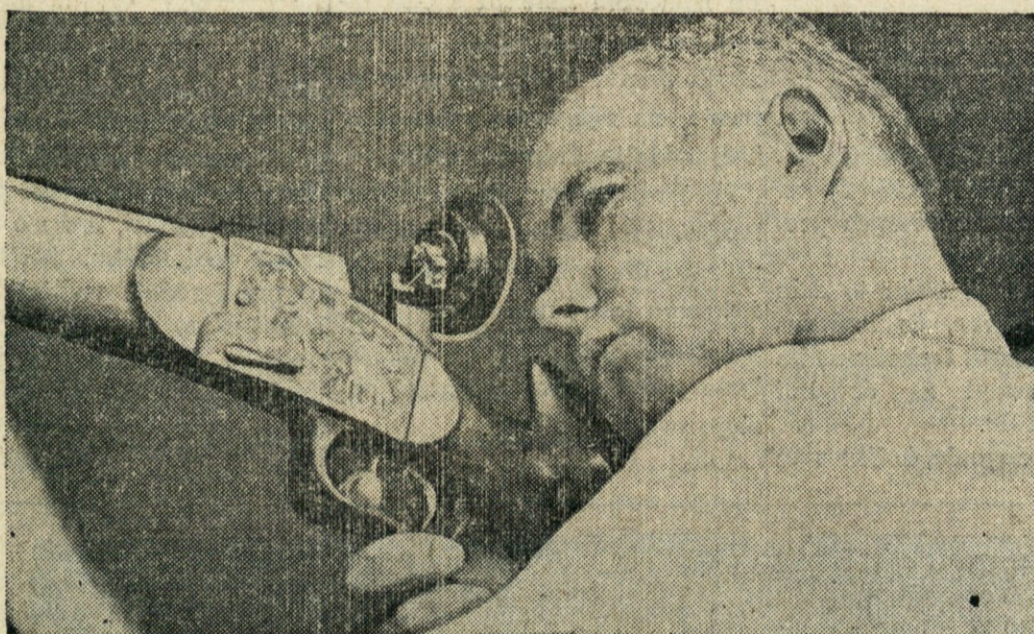
POSTREŽBA V NEW YORKU IN PARIZU — Bled Travel ima svojega zastopnika v New Yorku in Parizu, ki pričaka potnike ter poskrbi vse potrebno za prevoz bodisi na ladje ali vlake!

Odločite se za potovanje čim prej, da vam bomo mogli vse potrebno urediti brez težav in pravem času!

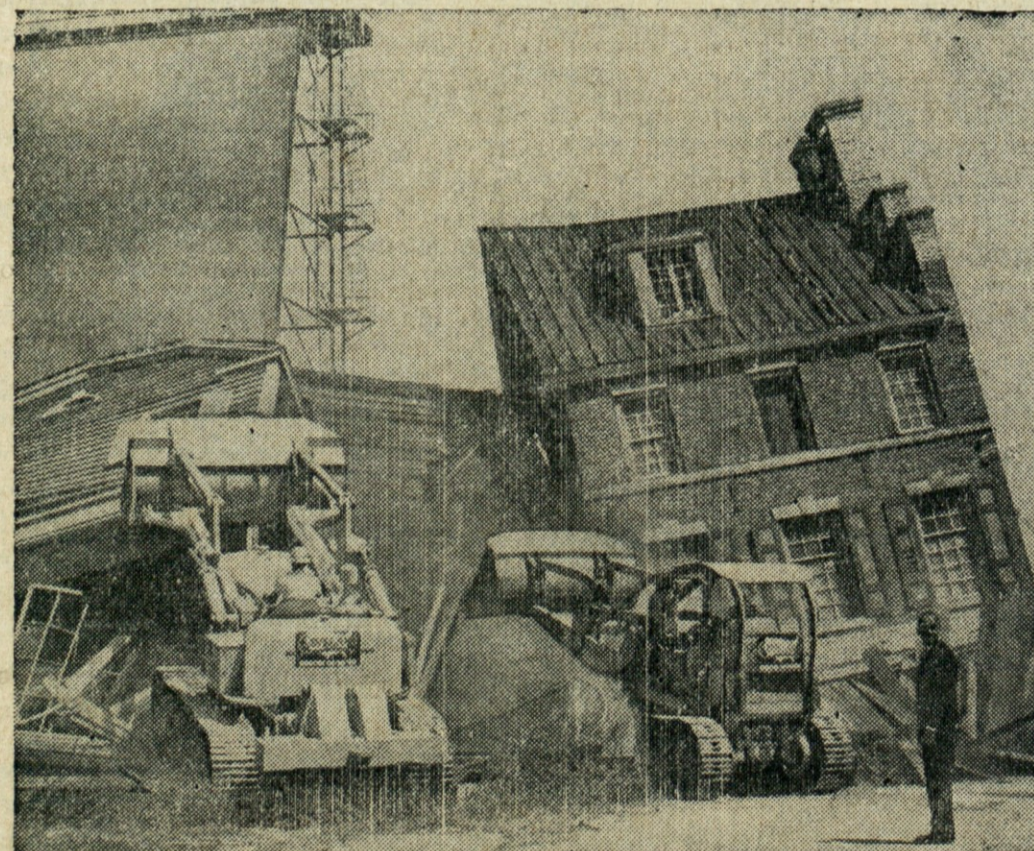
BLED TRAVEL SERVICE

6113 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio EX 1-8787

JOSEPH SUHADOLNIK, lastnik

LEP IZDELEK — Lastnik trgovine s puškami Al Wommanck v Atlantic, Ga., pregleduje l. 1920 v Nemčiji izdelano lovsko puško, ki jo je dobil nedavno v zameno. Na jejleni stranici ima puška ugraviran prizor z lova.

KONEC SANJSKEGA SVETA. — Buldozarja podirata stavbe, ki so bile zgrajene samo za filmska snemanja. Ko so odslužile svojemu namenu, se morajo umakniti novim. Slika je bila posneta v bližini Los Angelesa v Kaliforniji.

Naprej se bo oprijemala življenja, dokler se ne bo nenadoma pretrgalo. Sredi Bregarjevega razkošja bo otrpnila in Bregar...

— Kostja — je dahnila Nataša in Neža se je spet dvignila in se sklonila nad njo. Videla je, da z jezikom počasi drsa čez ustnico. Spet je namočila vato in potegnila z njo preko vročih ust.

Z motnimi očmi je gledala vanjo in Neža ji je božala roko.

— Silva — je rekla tiho. — Sil. —

Sredi besede se ji je odtrgal govor in je zaprla oči. Neža je še vedno slonela nad njo, toda ko je videla, da se Nataša ne zgane in diha kakor prej, je spet sedla nazaj in se predala pretirani misli.

Bregar bo šel svojo pot. Vseskozi, kar je služila pri njem, ga je premišljevala. Človek, ki v vsaki stvari išče sebe in celo v skrbi za Natašo je sebičnež. Pomenila mu je veliko, toda le kot okras, ki ga je potreboval. Čuti krivdo, ki se je zaglavila v preteklosti, toda v tej krivdi

vidi bolj samo ponesrečeni poskus. Poskušal je od napačne strani, to je vse.

(Dalje prihodnjic)

V BLAG SPOMIN

PRVE OBLETNICE SMRTI
NAŠE POKOJNE TETE

Mary Fabjančič

ki je preminula 28. oktobra 1960.

V tistem grobu že počivaš dolga leta dni
Tvoj spomin pa v naših srcih vedno še živi!

Lahko naj Te zemlja krije,
spavaj, draga nam sladko,
luč nebeska naj Ti sije,
mir in pokoj naj Ti bo!

Zalujoci ostali:

NEČAK in NEČAKINJA
in OSTALI SORODNIKI

Cleveland, O., 30. okt. 1961.

SOMEŠČANI CLEVELANDA

KOT VAŠ KANDIDAT ZA ŽUPANA OBLJUBLJA

ALBINA R. CERMAK

PREBIVALSTVU CLEVELANDA:

1. Novo dobo napredka.
2. Vstrajni napor za ustvaritev tisočev novih služb v Clevelandu nudenjem novih možnosti ustvaritvi novih industrij.
3. Pozitiven program za končanje okuževanja zraka in jezera z odpadki.
4. Borbo za odstranitev razpadajočih mestnih delov in nevarnosti požara izpostavljenih stanovanjskih hiš.
5. Program za izboljšanje transportnih sredstev po zmerni ceni.
6. Popolno izgradnjo clevelandskega pristanišča na vodni poti Sv. Lovrenca.

ZA VEČJI CLEVELAND

za župana Clevelanda

X

ALBINA R. CERMAK

PRI VOLITVAH V TOREK, 7. NOVEMBRA 1961.

Cermak for Mayor Committee
JAMES J. LIVINGSTON, Chairman

3742 W. 169th St.

Cleveland, Ohio

NAPRODAJ

Ohijsko in kalifornijsko

GROZDJE IN MOŠT

POMPEI WINERY

3990 E. 89 St.

DI 1-3185

pri Harvard

Dve važni knjigi!

Prva knjiga je o Božanstvu Kristusovem ali Fundamentalka. \$2.50.

Druga je Verska resnica ali Dogmatika. \$2.50.

Obe knjigi prevažni. Iščem tudi preprodajalce. Zaslужek 25%.

Naslov: CYRILL METHODIUS MOVEMENT

725 E. 155 St. — Cleveland 10, Ohio, U.S.A.

Se priporočamo

ZA POPRAVITI ALI STAVITI NOVO STREHO ALI ZLEBOVE.
VRŠIMO VSA V KLEPARSKO STROKO SPADAJOČA DELA.

NAŠE DELO JE POZNANO IN ZANESLJIVO

FRANK KURE

Lahko pišete na ta naslov:

R. F. D. No. 1, Route 44, Newbury, Ohio

Pokličite telefonično: JORDAN 4-5503

GRDINA POGREBNI ZAVOD

1053 East 62 St. . . . 17002 Lakeshore Blvd.

Pokličite podnevi ali ponoči

HENDERSON 1-2088

KENMORE 1-6300

Moderno podjetje — Zmerne cene